

A szén vegyületei

1. A szén oxidjai

a) A szén- monoxid (CO)

Molekulaszerkezet: $\text{:C}\equiv\text{O:}$

3 kovalens kötése van, apoláris molekula

Fizikai tulajdonság:

-színtelen

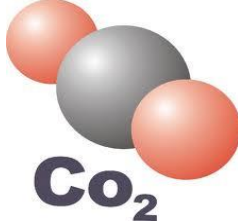
-szagtalan

-M=28g/mol a levegőnél kicsit könnyebb

-mérgező gáz (a vér hemoglobinjához kötődve akadályozza az oxigén szállítását-
fulladás)

b) Szén-dioxid

Molekulaszerkezet:

A molekulában 2x2db. kovalens kötés van. Lineáris, apoláris molekula (szimmetrikus).

Fizikai tulajdonságai : $\langle \text{O} = \text{C} = \text{O} \rangle$

-színtelen

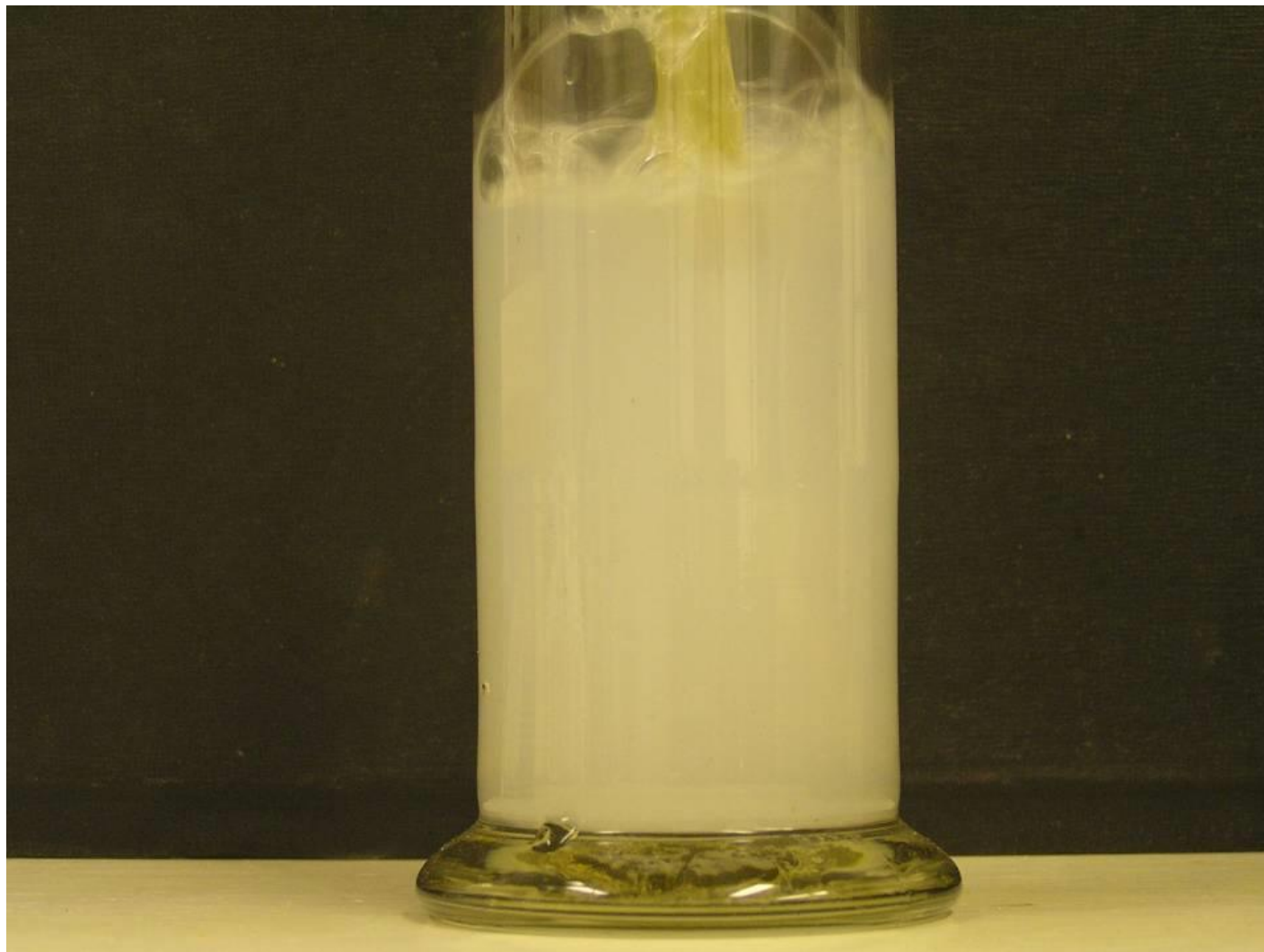
-szagtalan

-M=44g/mol a levegőnél nehezebb

-mérgező gáz (a légzőközpontot blokkolja, légzésleállást okoz)-must erjedése

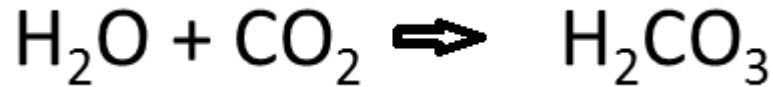
-nagy nyomáson cseppfolyósítható, szilárdan „száraz jég”

- **Kimutatása:** a gyertya elaszik széndioxidban és a meszes víz zavaros lesz

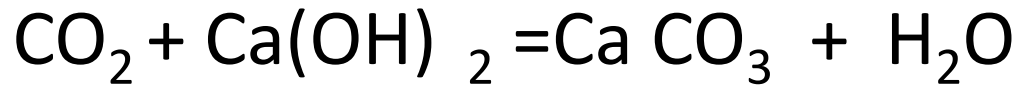

Kémiai reakciói.

1. A vízben fizikailag is kis mértékben oldódik ,
de kémiai reakcióba is lép vele:

2. Meszes vízzel fehér csapadékot képez:

Előfordulás: a levegőben, szabadon,
vegyületeiben kötötten.

A klímaváltozás egyik okozója, az üvegházhatás fokozódásáért felel.

Előállítás:

Ipar: $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$ (1000°) (mészégetés)

$\text{C} + \text{O}_2 = \text{CO}_2$ (szénégetés)

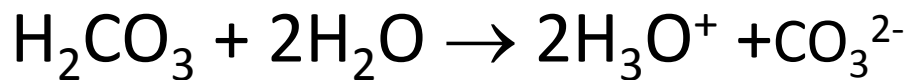
Labor: $\text{CaCO}_3 + 2\text{HCl} = \text{CaCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$

Felhasználás:

A növények a fotoszintézishez használják, de használják poroltókba, szénsavas üdítők készítéséhez.

3. **A szénsav** H_2CO_3

Gyenge sav, csak híg, vizes oldatban létezik. Vízzel kémiai reakcióba is lép.

4. **Kalcium-karbonát** Ca CO_3 (mészkö, márvány)

Fizikai tulajdonságai:

- Tiszta állapotban fehér színű, szilárd anyag
- vízben rosszul oldódik

Kémiai reakciói:

1. Szén dioxid tartalmú víz oldja (ez a cseppkőképződés alapja) ez a mészkő oldódása $\text{Ca CO}_3 + \text{H}_2\text{CO}_3 = \text{Ca}(\text{H CO}_3)_2$

2. Mészégetés: $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$

Ha a CaO égetett mészhez vizet adnak az az oltott mész.